

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. K. (1) (wcześniejsze nazwisko F.):

1. podlega od 1 grudnia 2013 r. ubezpieczeniom społecznym jako pracownik w firmie (...) Sp. z o.o. Sp. K. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę,
2. miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia od 1 listopada 2014 r. stanowi kwota 3.493,21 zł.

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przeprowadził w dniach od 18 maja 2015 r. do 22 maja 2015 r. postępowanie kontrolne w zakresie zgłoszenia M. K. (1) do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o.o. Sp. K. W trakcie kontroli przedłożono umowę o pracę zawartą w dniu 25 listopada 2013 r. między (...) i Finanse Sp. z o.o. Sp. K. a M. K. (1) na czas nieokreślony od 1 grudnia 2013 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, rodzaj umówionej pracy: starszy specjalista ds. ubezpieczeń z wynagrodzeniem 2.500 zł netto. Ponadto przedłożono aneks do umowy o pracę zawarty w dniu 31 października 2014 r. pomiędzy firmą (...) Sp. z o.o. Sp. K. a M. K. (1), iż od dnia 1 listopada 2014 r. zmieniono wymiar czasu pracy na $\frac{3}{4}$ etatu, stanowisko pracy na dyrektor zarządzający, wynagrodzenie zasadnicze na 4.210,18 zł brutto zakres obowiązków ulega rozszerzeniu o budowę komórek rozwoju sprzedaży ubezpieczeń korporacyjnych, nadzór i rozwój podległych komórek.

Z dokumentów zewidencjonowanych w systemie informatycznym organu rentowego wynika, że płatnik składek (...) i Finanse Sp. z o.o. Sp. K. w imiennych raportach miesięcznych złożonych za miesiące: grudzień 2013 r. wykazał na ubezpieczenia społeczne podstawę wymiaru składek w kwocie - 0,00 zł, za miesiące od stycznia 2014 r. do listopada 2014 r. - w kwocie 3.493,21 zł, za miesiące od grudnia 2014 r. do stycznia 2015 r. w kwocie 4.210,18 zł, za miesiąc luty 2015 r. - w kwocie 2.666,45 zł, za miesiące od marca 2015 r. do maja 2014 r. - w kwocie 0,00 zł.

Ponadto organ rentowy dodał, że w złożonych imiennych raportach miesięcznych o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek płatnik składek wykazał za okres od 21 stycznia 2015 r. do 22 lutego 2015 r. - wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy finansowane ze środków pracodawcy, a od 23 lutego 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r. - zasiłek chorobowy.

Organ rentowy dodał, że w trakcie zwolnienia lekarskiego ubezpieczonej wszystkie jej obowiązki przejęła I. S. - studentka zatrudniona na podstawie umowy zlecenia. Powyższe w ocenie organu rentowego świadczy, iż ustalenie wynagrodzenia oraz zmiana stanowiska pracy od 1 listopada 2014 r. miało jedynie na celu skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczeń w związku z ciążą i macierzyństwem od wyższej podstawy wymiaru.

Zdaniem organu rentowego świadczy to o tym, że nie było faktycznej potrzeby zwiększenia kwoty wynagrodzenia oraz zmiany stanowiska pracy, skoro w trakcie nieobecności ubezpieczonej w pracy obowiązki jakie powierzono wnioskodawczyni wykonuje studentka.

ZUS dodał nadto, że zgodnie z art. 58 §2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Tym samym od 1 listopada 2014 r. miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o.o. Sp. K. stanowi kwota 3.493,21 zł.

/decyzja - k. 84 - 86 akt ZUS/

Ubezpieczona M. K. (1) w dniu 27 lipca 2015 r. złożyła odwołanie od w/w decyzji i wniosła o uchylenie lub zmianę zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wskazała, że jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę w firmie (...) Sp. z o.o. Sp. K. od 1 grudnia 2013 r. na czas nieokreślony, początkowo na stanowisku starszy specjalista ds. (...), a od

1 listopada 2014 r. jako dyrektor zarządzający. Podała, że po długoletniej pracy w branży ubezpieczeniowej zdobyła doświadczenie i wiedzę, które zostały docenione przez pracodawcę, który zaproponował jej stanowisko dyrektora zarządzającego w firmie powierzając dodatkowe obowiązki. Dodała, że w związku z przejściem wysokiego stanowiska i ogromnej odpowiedzialności część dotychczasowych obowiązków została przejęta przez pracownika zatrudnionego na podstawie umowy zlecenie.

/odwołanie – k. 2 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację z decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 5 – 6/

Na rozprawie w dniu 8 września 2016 r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie, zainteresowana przyłączyła się do stanowiska wnioskodawczyni, zaś pełnomocnik ZUS na rozprawie w dniu 9 października 2017 r. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych tj. w kwocie po 600 wskazując, iż wartość przedmiotu sporu to kwota 2.744,56 zł.

/protokół rozprawy z 8 września 2016 r. – 01:30:26 – 01:31:08 – płyta CD – k. 190, protokół rozprawy z dnia 9 października 2017 r. – 00:16:57 – 00:23:09 – płyta CD – k. 314, pismo procesowe – 315 – 316/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. K. (1) urodziła się w dniu (...) Ma wykształcenie wyższe – ukończyła (...) na kierunku filologia polska w 2010 r. i uzyskała tytuł magistra.

/kwestionariusz osobowy – k. 66 – 68 akt ZUS, dyplom – k. 65 akt ZUS, akta osobowe – k. 160/

Wnioskodawczyni cały czas dokształca się:

- w okresie od 3 września 2007 r. do 27 września 2007 r. uczestniczyła w szkoleniu, a następnie w dniu 1 października zdała z wynikiem pozytywnym egzamin dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych przeprowadzonym zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 7 lipca 2005 r. w sprawie minimalnego zakresu szkolenia osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminu i trybu jego przeprowadzenia,

- uczestniczyła w 48 godzinnym szkoleniu w Ł. przeprowadzonym zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 7 lipca 2005 r. w sprawie minimalnego zakresu szkolenia osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminu i trybu jego przeprowadzania,

- w okresie od 30 stycznia 2014 r. do 14 lutego 2014 r. uczestniczyła w szkoleniu i w dniu 14 lutego 2014 r. zdała egzamin dla osób ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie czynności agencyjnych,

W okresie od 7 kwietnia 2014 r. do 18 kwietnia 2014 r. uczestniczyła w 50-godzinnym szkoleniu zawodowym dla osób wykonujących czynności agencyjne, przeprowadzonym zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2005 r. w sprawie przeprowadzania szkoleń zawodowych dla osób wykonujących czynności agencyjne albo czynności brokerskie (Dz. U. nr 125, poz. 1051 z 2005 r.)

/zaświadczenie – k. 32, k. 30, k. 31, k. 28, k. 29, k. 27 akt ZUS/

Ubezpieczona legitymuje się następującym doświadczeniem zawodowym:

- w okresie od 16 lipca 2007 r. do 30 listopada 2013 r. była zatrudniona w (...) Agencji (...) w Ł. na stanowisku specjalisty ubezpieczeniowego. Podczas zatrudnienia otrzymywała wynagrodzenie w wysokości:

- od 16 lipca 2007 r. do 31 grudnia 2007 r. – 936 zł brutto,
- od 1 stycznia 2008 r. do 30 kwietnia 2008 r. – 1.126 zł brutto,
- od 1 maja 2008 r. do 30 września 2009 r. – 1.650 zł brutto,
- od 1 października 2009 r. do 30 czerwca 2013 r. – 2200 zł brutto,
- od 1 lipca 2013 r. do 30 listopada 2013 r. – 3.493,21 zł brutto.

/świadectwo pracy – k. 64 akt ZUS, k. 83, umowa o pracę – k. 90, aneks do umowy o pracę – k. 91 – k. 94, akta osobowe – k. 160/

P. B. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą P. B. (...) Agencja (...) od 1999 r. Przedmiotem działalności jest działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych.

/zeznania zainteresowanej z dnia 8 września 2016 r. – 01:17:26 – 01:30:26 – płyta CD – k. 190/

Spółka (...) Sp. z o.o. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 28 marca 2012 r. Przedmiotem działalności spółki jest m.in. działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne. Wspólnikami spółki są P. B. posiadająca 50 udziałów oraz S. B. posiadający 50 udziałów. Prezesem Zarządu spółki jest M. K. (1).

/wypis z KRS – k. 69 – 71 akt ZUS, k. 70 – 72/

Spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym od 8 czerwca 2012 r. Przedmiotem działalności spółki jest m.in. działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych, działalność wspomagająca ubezpieczenia i fundusze emerytalne. Wspólnikami w spółce są (...) i Finanse Sp. z o.o. (komplementariusz) oraz P. B..

/wypis z KRS – k. 72 – 74 akt ZUS, 73 – 75, k. 130 – 135/

M. K. (1) została zatrudniona w (...) i Finanse Sp. z o.o. Sp. K. w Ł. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od 1 grudnia 2013 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku Starszego specjalisty ds. (...) z wynagrodzeniem 2.500 zł netto. W imieniu spółki umowę podpisał prokurent P. B..

/umowa o pracę – k. 54 – 55 akt ZUS/

P. B. zatrudniła ubezpieczoną w spółce (...) Sp. z o.o., gdyż firma ma coraz więcej klientów i M. K. (1) miała odciążać ją w wykonywaniu obowiązków.

/zeznania zainteresowanej z dnia 8 września 2016 r. – 01:17:26 – 01:30:26 – płyta CD – k. 190/

Ubezpieczona w dniu podjęcia pracy w (...) i Finanse Sp. z o.o. Sp. K. w Ł. przedstawiła zaświadczenie lekarskie o zdolności do pracy na stanowisku specjalisty ds. ubezpieczeń korporacyjnych.

/zaświadczenie lekarskie – k. 63 akt ZUS/

Ubezpieczona otrzymała na piśmie zakres obowiązków. Do podstawowych obowiązków wnioskodawczyni na stanowisku starszego specjalisty ds. ubezpieczeń należało:

1. bezpośrednia obsługa klientów korporacyjnych i indywidualnych,
2. rozwój i obsługa sieci sprzedaży OWCA,

3. tworzenie procedur w dystrybucji przez OWCA,
4. zarządzanie sprzedażą,
5. wsparcie sprzedaży,
6. współpraca z innymi kanałami dystrybucji,
7. nadzór nad rozliczeniami,
8. zarządzanie podległym zespołem.

/zakres obowiązków zawarty w umowie o pracę – k. 54 – 55 akt ZUS/

Na mocy aneksu do w/w umowy o pracę z dnia 31 października 2014 r. wnioskodawczyni zmieniono od 1 listopada 2014 r. wymiar czasu pracy z pełnego etatu na $\frac{3}{4}$ etatu, stanowisko pracy na Dyrektor Zarządzający oraz podwyższono ubezpieczonej wynagrodzenie do kwoty 4.210,18 zł brutto. Zakres obowiązków wnioskodawczyni miał ulec rozszerzeniu o:

- budowę komórek rozwoju sprzedaży ubezpieczeń korporacyjnych,
- nadzór i rozwój podległych komórek.

/aneks – k. 53 akt ZUS/

W ramach swoich obowiązków ubezpieczona zajmowała się obsługą klientów indywidualnych, klientów korporacyjnych, utworzyła kartoteki dla klientów korporacyjnych podpisywała umowy, pozyskiwała klientów, samodzielnie zarządzała bazą klientów. Wnioskodawczyni prowadziła rozmowy o współpracy z firmą (...) Sp. z o.o., ze spółdzielniami mieszkaniowymi

/zeznania ubezpieczonej z dnia 17 marca 2016 r. – 00:04:53 – 00:33:53 – płyta CD – akta sądowe, zeznania ubezpieczonej z dnia 8 września 2016 r. 01:05:09 – 01:17:26 – płyta CD – k. 190, zeznania świadka M. K. (2) z dnia 8 września 2016 r. – 00:14:03 – 00:53:18 – płyta CD – k. 190/

Ubezpieczona podczas całego okresu zatrudnienia u płatnika składek w latach 2013 – 2015 tzn. przed zawarciem jak i po zawarciu aneksu do umowy o pracę zawarła wiele umów ubezpieczeniowych, zarówno z klientami indywidualnymi jak i klientami korporacyjnymi.

/dokumentacja ubezpieczeniowa – k. 221 – 224, k. 235 – 236, k. 238 – 242, k. 245 – 246, płyta CD – k. 227, k. 232, wydruk z płyty z k. 227 – k. 266 – 288, wydruk z płyty z k. 289 – k. 290 – 305/

(...) klienta indywidualnego polega na tym, że klient jest obsługiwany w biurze. Są to ubezpieczenia komunikacyjne, czy majątkowe dotyczące mieszkań. (...) klienta korporacyjnego to zazwyczaj obsługa firm i są to ubezpieczenia majątkowe mienia firmy, ubezpieczenia floty pojazdów. Najczęściej rozmowy prowadzi się z prezesami firm, proponuje się nowe produkty .. (...) klientami korporacyjnymi utrzymuje się stały kontakt. Kontaktować się z klientami po godzinach pracy. Nauka obsługi klientów korporacyjnych trwa kilka miesięcy.

/zeznania świadka M. K. (2) z dnia 8 września 2016 r. – 00:14:03 – 00:53:18 – płyta CD – k. 190/

Ubezpieczona M. K. (1) w dniu 12 stycznia 2015 r. w imieniu spółki (...) Sp. z o.o. Sp. K. zawarła z I. S. umowę zlecenia na okres od 12 stycznia 2015 r. do 31 maja 2015 r. Na mocy umowy I. S. przyjęła do wykonania następującą pracę: pozyskiwanie klientów, rozliczanie produkcji, przygotowywanie ofert. Za wykonanie zlecenia I. S. otrzymała wynagrodzenie w wysokości 2.000 zł brutto.

/umowa zlecenie – k. 26 akt ZUS, k. 98/

W dokumentacji pracowniczej ubezpieczonej znajdują się: umowa o pracę, aneks do umowy o pracę, zakres czynności, kwestionariusz osobowy, zaświadczenia lekarskie, informacja o szkoleniu BHP, świadectwo pracy, dyplom ukończenia studiów, oświadczenia pracownika, informacja dla pracownika.

/dokumentacja pracownicza – k. 53 – 68 akt ZUS/

Ubezpieczona swoje obowiązki wykonywała w siedzibie firmy. W firmie była codziennie. Początkowo pracowała w biurze 8 godzin dziennie, a następnie po podpisaniu aneksu do umowy o pracę 6 godzin dziennie. Jednakże miała być w pełni dyspozycyjna.

/zeznania świadka M. K. (2) z dnia 8 września 2016 r. – 00:14:03 – 00:53:18 – płyta CD – k. 190, zeznania zainteresowanej z dnia 8 września 2016 r. – 01:17:26 – 01:30:26 – płyta CD – k. 190, zeznania wnioskodawczynie z dnia 9 października 2017 r. - 00:04:38 – 00:14:54 – płyta CD – k. 314/

Płatnik sporządził dla ubezpieczonej listy obecności.

/listy obecności – k. 49 – 52 akt ZUS, k. 160/

Płatnik sporządził dla ubezpieczonej listy płac.

/listy płac – k. 34 – 48 akt ZUS/

Wnioskodawczynie otrzymywała wynagrodzenie przelewem na rachunek bankowy.

/potwierdzenie przelewu – kk. 96 – 97/

Przed zajściem w ciążę leczyła się z powodu niedoczynności tarczycy.

/zeznania ubezpieczonej z dnia 17 marca 2016 r. – 00:04:53 – 00:33:53 – płyta CD – akta sądowe, dokumentacja medyczna – k. 174/

Podpisując aneks do umowy o pracę ubezpieczona była w ciąży. Ostatnią miesięczkę miała w dniu 8 września 2014 r.

/karta przebiegu ciąży – k. 84 – 89, zeznania ubezpieczonej z dnia 8 września 2016 r. 01:05:09 – 01:17:26 – płyta CD – k. 190/

Wnioskodawczynie pierwszą wizytę u ginekologa miała w dniu 23 października 2014 r. i już na pierwszej wizycie przepisano jej leki podtrzymujące ciążę - D.. W okresie od 6 do 9 stycznia 2015 r. przebywała w Szpitalu – w Centrum (...) z rozpoznaniem – poronienie zagrażające. Ubezpieczona stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży od 21 stycznia 2015 r. Leki podtrzymujące ciążę brała do 30 – 32 tygodnia. W dniu 15 czerwca 2015 r. wnioskodawczynie urodziła dziecko.

/bezsporne, akt urodzenia – k. 82, dokumentacja medyczna – k. 95, dokumentacja medyczna – k. 124, k.126, zeznania ubezpieczonej z dnia 17 marca 2016 r. – 00:04:53 – 00:33:53 – płyta CD – akta sądowe, zeznania ubezpieczonej z dnia 8 września 2016 r. 01:05:09 – 01:17:26 – płyta CD – k. 190, dokumentacja medyczna – k. 176, k. 178, k. 180/

Podczas nieobecności ubezpieczonej jej obowiązki M. K. (2) pod nadzorem P. B..

/zeznania świadka M. K. (2) z dnia 8 września 2016 r. – 00:14:03 – 00:53:18 – płyta CD – k. 190/

Wnioskodawczynie do czerwca 2016 r. przebywała na urlopie macierzyńskim, a obecnie przebywa na urlopie wychowawczym.

/zeznania ubezpieczonej z dnia 17 marca 2016 r. – 00:04:53 – 00:33:53 – płyta CD – akta sądowe, zeznania ubezpieczonej z dnia 8 września 2016 r. 01:05:09 – 01:17:26 – płyta CD – k. 190, zeznania wnioskodawczynie z dnia 9 października 2017 r. - 00:04:38 – 00:14:54 – płyta CD – k. 314, zeznania zainteresowanej z dnia 8 września 2016 r. – 01:17:26 – 01:30:26 – płyta CD – k. 190/

Spółka (...) Sp. z o.o. w 2014 r. osiągnęła przychód w wysokości 3.494,42 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 2.781,27 zł, a dochód wyniósł 713,45 zł.

/CIT 8 – k. 23 – 31 akt ZUS, rachunek zysków i strat – k. 35 – 69/

W latach 2012 – 2015 w spółce oprócz wnioskodawczynie zatrudnione były następujące osoby:

- M. S. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od 25 listopada 2015 r. na stanowisku specjalisty ds. obsługi ubezpieczeń i rozliczeń w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem zasadniczym 1.850,00 zł brutto,

- I. S. na podstawie umowy zlecenia w okresie od 12 stycznia 2015 r. do 31 maja 2015 r.

/wykaz osób zatrudnionych – k. 160, umowa zlecenie – k. 98/

Spółka (...) Sp. z o.o. Sp. K. z siedzibą w Ł. reprezentowana przez M. F. zwana zleceniodawcą zawarła w dniu 19 kwietnia 2013 r. umowę z (...) Agencją (...) zwana zleceniobiorcą o współpracy na wykonywanie czynności agencyjnych.

/umowa o współpracy – k. 149 – 151/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w załączonych aktach organu rentowego oraz dokumenty załączone do akt, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała, a także w oparciu o zeznania świadka, ubezpieczonej i zainteresowanej.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczynie, zainteresowanej, w których wskazywały na realność wypowiedzenia zmieniającego z dnia 31 października 2014 r. w części, w jakiej dotyczy ono zmniejszenia wymiaru czasu pracy do 3/4 etatu, zwiększenia zakresu obowiązków oraz zwiększenia wysokości wynagrodzenia do kwoty 4.210,18 zł.

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego, brak jest podstaw do przyjęcia, że faktycznie doszło do zwiększenia obowiązków wnioskodawczynie, przy jednoczesnym zmniejszeniu wymiaru czasu pracy do 3/4 etatu, a co za tym idzie, że uzasadniało to zwiększenie jej wynagrodzenia. Przeciwno prawdziwości zeznaniom wnioskodawczynie, zainteresowanej przemawiają, zdaniem Sądu, ustalone okoliczności faktyczne.

Bezspornym w sprawie jest, że ubezpieczona pracuje w firmie płatnika składek na podstawie umowy o pracę od 1 grudnia 2013 r. w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 3.493,21 zł. Bezspornym jest także, że w dniu 31 października 2014 r. ubezpieczona otrzymała wypowiedzenie zmieniające na mocy, którego z dniem 1 listopada 2014 r. miała objąć stanowisko dyrektora zarządzającego za wynagrodzeniem 4.210,18 zł, przy jednoczesnym zmniejszeniu wymiaru czasu pracy do 3/4 wymiaru czasu pracy.

W ocenie Sądu brak było jednak uzasadnienia zmiany wymiaru czasu pracy ubezpieczonej oraz jej wynagrodzenia. Wskazać należy, że wbrew twierdzeniom ubezpieczonej i płatnika składek powodem zmiany warunków pracy i płacy ubezpieczonej na pewno nie było przejście przez wnioskodawczynie obsługi klientów korporacyjnych od zainteresowanej P. B. albowiem jak wynika z danych przesłanych przez towarzystwa ubezpieczeniowe wnioskodawczynie zajmowała się klientami korporacyjnymi zarówno przed spornym aneksem, jak i później, przy czym w obu tych okresach ich ilość była niewielka w stosunku do klientów indywidualnych. A zatem Sąd odmówił wiary zeznaniom wnioskodawczynie, iż po podpisaniu aneksu miałyby zajmować się jedynie klientami korporacyjnymi.

Nadto należy dodać, że ubezpieczona jest jednocześnie prezesem komplementariusza płatnika składek i jeszcze przed podjęciem zatrudnienia w spółce zainteresowanej podpisywała umowy w imieniu płatnika składek.

Znamiennym jest także fakt, że ubezpieczona podpisała aneks do umowy o pracę w trakcie, tak naprawdę zagrożonej ciąży, gdyż w dniu 23 października 2014 r. była na pierwszej wizycie u ginekologa, na której lekarz potwierdził ciążę wnioskodawczyni. Przepisał jej nadto leki podtrzymujące ciążę – D., które przyjmowała niemal do końca ciąży.

W ocenie Sądu brak było zatem uzasadnienia dla zmiany stanowiska ubezpieczonej i podwyższenia wynagrodzenia do kwoty 4.210,18 zł brutto.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121) pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i ubezpieczeniu wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. Nr 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Na mocy art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3. (art. 20 ust. 1 powołanej ustawy).

Zgodnie z definicją ustawową sformułowaną w art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przychód oznacza przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy.

Stosownie do treści art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 361 z późn. zm.) za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Natomiast według § 2 ust. 6 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 78, poz. 465 z późn. zm.) dla każdego ubezpieczonego, którego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, płatnik składek w raporcie lub imiennym raporcie miesięcznym korygującym, o którym mowa w ustawie, zwanym dalej "raportem korygującym", oraz w deklaracji i deklaracji rozliczeniowej korygującej, o której

mowa w ustawie, zwanej dalej "deklaracją korygującą", uwzględnia należne składki na ubezpieczenia społeczne od wszystkich dokonanych lub postawionych do dyspozycji ubezpieczonego wypłat - od pierwszego do ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, którego deklaracja dotyczy - stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, z uwzględnieniem ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ustawy.

W myśl art. 36 ust. 1 wspomnianej ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Jeżeli zaś niezdolność do pracy powstała przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia (ust. 2).

Natomiast zgodnie z art. 40 w/w ustawy w razie zmiany umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, polegającej na zmianie wymiaru czasu pracy, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy, jeżeli zmiana ta nastąpiła w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy, lub w miesiącach, o których mowa w art. 36.

Bezspornym jest między stronami, iż ubezpieczona podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 grudnia 2013 r. jako pracownik u płatnika składek.

W przedmiotowej sprawie spór pomiędzy stronami dotyczył wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia od dnia 1 listopada 2014 r., powstałego na podstawie aneksu do umowy o pracę.

Zdaniem Sądu zaskarżona w niniejszym postępowaniu decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zmieniająca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującej od dnia 1 listopada 2014 r. jest prawidłowa.

W toku postępowania skarżąca podnosiła, iż miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wnioskodawczyni w okresie od dnia 1 listopada 2014 r. stanowiła kwota 4.210,18 zł, albowiem w okresie od 1 listopada 2014 r. odwołująca była zatrudniona na stanowisku dyrektora zarządzającego i miała zwiększony zakres obowiązków. W ocenie organu rentowego od 1 listopada 2014 r. zakres obowiązków ubezpieczonej nie uległ zmianie. Zmiana warunków zatrudnienia wskazana w aneksie do umowy o pracę z dnia 31 października 2014 r. była czynnością mającą na celu znaczące podwyższenie podstawy wymiaru zasiłku chorobowego wnioskodawczyni, a następnie zasiłku macierzyńskiego.

Należy podkreślić, iż Sąd Okręgowy podziela stanowisko organu rentowego, dotyczące oceny aneksu do umowy o pracę zawartej pomiędzy wnioskodawczynią a zainteresowaną, że zmiana warunków zatrudnienia miała głównie na celu uzyskanie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a tym samym doszło do naruszenia zasad współżycia społecznego. Zdaniem Sądu strony nie wykazały, że zwiększono wymiar obowiązków ubezpieczonej w ramach stosunku pracy.

Zdaniem Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają twierdzenie, iż zakwestionowana przez organ rentowy umowa o pracę w zakresie wynagrodzenia pomiędzy wnioskodawczynią a płatnikiem składek narusza zasady współżycia społecznego.

Postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawczyni zainteresowana objęciem ją ubezpieczeniem społecznym od wysokiej podstawy, nie miała de facto zwiększonego zakresu obowiązków wynikającego z zakwestionowanego aneksu do umowy o pracę.

W ocenie Sądu powyższe rozważania świadczą o tym, że przy zawieraniu aneksu do umowy nie była wolą stron świadczenie pracy ze zwiększonym zakresem obowiązków w wymiarze czasu pracy wynoszącym $\frac{3}{4}$ etatu, a możliwość

skorzystania z świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z chorobą i macierzyństwem od wysokiej podstawy wymiaru i z tego powodu nie może wywoływać skutków.

Tym samym należało przyjąć, że decyzja organu rentowego odpowiada prawu.

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają tak kształtować elementy stosunku pracy, jaka jest wola stron. Jednakże przestaje powyższa kwestia być tylko sprawą stron nawiązujących stosunek pracy, gdy po uregulowaniu składek przerzuca się ciężar wypłaty świadczeń na fundusz dysponujący publicznymi pieniędzmi, którymi zarządza Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W tym miejscu stwierdzić należy, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiąganiu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku sygn. akt III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr 182776, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047).

Kwestią sporną w sprawie pozostawało zatem, czy zachodziły przesłanki do ustalenia, że ubezpieczona powinna być objęta ubezpieczeniem społecznym z podstawą wymiaru składek od jakiej płatnik rozliczył składki, czy też jak chciał tego organ rentowy – podstawa wymiaru składek powinna zostać obniżona do wysokości 3493,21 zł. Należało zatem ustalić, czy postanowienia aneksu do umowy o pracę z dnia 31 października 2014 r. były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, tym samym czy były nieważne (art. 58 § 2 k.c.). Powyższe sprowadza się do rozstrzygnięcia podstawowej kwestii - czy wysokość wynagrodzenia wypłaconą ubezpieczonej za jej pracę była godziwa, to znaczy czy wynagrodzenie to stanowiło ekwiwalentne wynagrodzenie do rodzaju, ilości i jakości pracy oraz wymaganych kwalifikacji.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, lecz nie jest też sporne, że wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Jakkolwiek z punktu widzenia art. 18 § 1 kodeksu pracy, umówienie się o wynagrodzenie wyższe od najniższego jest dopuszczalne, gdyż normy prawa pracy swobodę tę ograniczają tylko co do minimum świadczeń należnych pracownikowi w ramach stosunku pracy, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także względem na interes publiczny. Najdobitniej wyraża to reguła zawarta w przepisie art. 353§1 k.c., który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy, zarówno wobec braku uregulowania normowanej nim instytucji w prawie pracy, jak też niesprzeczności z zasadami prawa pracy (por. art. 300 k.p.) zawartego w nim wymagania, by treść stosunku pracy lub jego cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) tego stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 k.c. pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie.

Należy zwrócić uwagę, iż sprzeczny z zasadami współzycia społecznego może być także niegodziwy cel umowy o pracę, polegający na ustaleniu nadmiernej wysokości wynagrodzenia (rażąco wygórowanego), aby otrzymywać zawyżone świadczenia z ubezpieczeń społecznych kosztem innych ubezpieczonych. Co prawda w tezie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. (II UK 320/04, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 122) przyjęto, że „cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą (art. 58 § 1 k.c.)”, a w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r. (II UK 141/04, OSNP 2005 Nr 15, poz. 235) stwierdzono, iż „stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)”, to - pomijając, że rozstrzygnięcia te zapadły w odmiennych niż oceniany stanach faktycznych - trzeba zauważyć, że dotyczą one kwalifikowania opisanych

zachowań w aspekcie ich zgodności z prawem, nie rozważając czy nie naruszają one zasad współzycia społecznego. Zgodnie bowiem z art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, wyrażająca się m.in. poprzez ustanowienie rażąco wygórowanego, a zatem niegodziwego wynagrodzenia. Tym samym, uzasadnionym jest twierdzenie, iż ustanowienie w umowie o pracę nadmiernie wysokich wynagrodzeń może być sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, bowiem fakt, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, nie może oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawieraniu umów o pracę na stosunkowo krótki okres przed zajściem zdarzenia generującego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że co do zasady, z jednej strony wynagrodzenie za pracę ma stanowić wartość godziwą, z drugiej zaś, ma odpowiadać rodzajowi pracy, kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu i ma stanowić ekwiwalent za ilość i jakość świadczonej pracy.

Jednym z najistotniejszych kryterium godziwości (sprawiedliwości) wynagrodzenia za pracę, jest ekwiwalentność wynagrodzenia wobec pracy danego rodzaju, przy uwzględnieniu kwalifikacji wymaganych do jej wykonywania, jak też ilości i jakości świadczonej pracy (art. 78 k.p.). Mając na względzie ustalony w sprawie stan faktyczny oraz treść art. 13 k.p., należy stwierdzić, że przymiot „niegodziwości” będzie posiadała przede wszystkim płaca rażąco za niska. Nie oznacza to jednak tego, że znamię „niegodziwości” nie może również dotknąć płacy rażąco wysokiej (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2001 r., I PKN 563/00, OSNP 2002 Nr 4, poz. 90). Tym samym brak jest przeciwwskazań do tego, by postanowienia umowy o pracę dotyczące wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą mogłyby być oceniane przez pryzmat zasad współzycia społecznego, jako nieważne w części przekraczającej granice godziwości, a zatem w sytuacji ich nadmiernej (rażąco nieproporcjonalnej) wysokości. W przywołanej uchwale Sąd Najwyższy podkreślał bowiem, że w sferze prawa ubezpieczeń społecznych godziwość wynagrodzenia - jedna z zasad prawa pracy - zyskuje dodatkowy walor aksjologiczny, albowiem w prawie ubezpieczeń społecznych istnieje znacznie mocniejsza niż w prawie pracy bariera działania w ramach prawa, oparta na wymagającym ochronie interesie publicznym i zasadzie solidarności ubezpieczonych.

Względność zasady godziwości wynagrodzenia, wyraża się koniecznością odniesienia się nie tylko do potrzeb pracownika, ale także świadomości społecznej oraz ogólnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Zatem mimo tego, iż postanowienia umowy o pracę, które nadmiernie uprzywilejowują płacowo danego pracownika, w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353 § 1 k.c., to w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, możliwe jest – w okolicznościach każdego konkretnego wypadku – przypisanie zamiaru nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Jest to związane z alimentacyjnym charakterem tych świadczeń oraz z zasadą solidaryzmu, wymagającą tego, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 grudnia 2012 roku, III AUa 420/12, LEX nr 1220514).

Pojęcie godziwości wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych winno być zatem interpretowane przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych, gdyż podstawę wymiaru składki ubezpieczonego, będącego pracownikiem, stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy.

Odnosząc powyższe rozważania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, Sąd stwierdza, iż ustalona wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej może zostać uznana za wygórowaną i stanowiła wynagrodzenie nieadekwatne do jakości i ilości pracy świadczonej przez ubezpieczoną.

Ostatecznie niezwykle istotnym jest, iż bezspornym było w sprawie, że ubezpieczona w momencie podpisania aneksu do umowy o pracę była w ciąży. Wystąpienie okoliczności powodującej konieczność skorzystania przez ubezpieczoną z świadczeń z ubezpieczenia chorobowego nastąpiło po około 3 miesiącach od podpisania aneksu. Można zatem stronom kwestionowanej umowy o pracę przypisać działania zmierzającego do ustalenia wysokiego wynagrodzenia celem wyłudzenia wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W tym miejscu podkreślić należy, że oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach pozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

Tymczasem wnioskodawczyni w niniejszym postępowaniu nie złożyła żadnych wniosków dowodowych, na wykazanie tego, że w spornym okresie świadczyła miała zwiększony zakres obowiązków.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, wątpliwości organu rentowego, co do rzeczywistego celu i zamiaru stron, przy nawiązywaniu zakwestionowanej umowy były uzasadnione, a zatem zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpowiada prawu.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie w pkt 1 wyroku.

W przedmiocie kosztów Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od wnioskodawczyni i zainteresowanej na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwoty po 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

14.11.2017

K.K.-W.